

" Waterkwaliteit en visbestand in de Leie anno 2025 "

1. Inleiding

De Leie (inclusief Toeristische Leie) is gelegen in de provincies West- en Oost-Vlaanderen en vormt de verbinding vanaf de Franse grens (ter hoogte van de plaats Komen) tot aan de Ringvaart in Gent. Vanaf Deinze gaat het kanaal over in de Toeristische Leie. In totaal zijn er zes stuwpannen in de Leie.

De Leie (inclusief Toeristische Leie) heeft een totale lengte van 66 kilometer en een totale oppervlakte van 361,9 hectare. De gemiddelde breedte bedraagt 57 meter en het water is gemiddeld 2,5 tot 3 meter diep.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De evolutie van de waterkwaliteit evenals de doelstellingen per waterlichaam kan handig opgevolgd worden via de waterdashboards die online staan: *Dashboard oppervlaktewaterlichamen*. [[Dashboard oppervlaktewaterlichamen](#)]

b) Toekomstperspectieven

De verschillende geplande acties zijn terug te vinden in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027. Dit is eveneens online raadpleegbaar:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2022-2027>.

[<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2022-2027>]

De rapportage over deze acties is terug te vinden in het wateruitvoeringsprogramma:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/wateruitvoeringsprogramma>.

[<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/wateruitvoeringsprogramma>]

3. Afvissingen

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft ATKB opdracht gegeven voor het uitvoeren van een visstandonderzoek in 2023.

De bemonsteringen in de Leie zijn uitgevoerd in de periode van 30 augustus tot en met 23 oktober 2023.

Voor het presenteren van de bestandschattingen zijn de gevangen vissoorten ingedeeld in ecologische groepen en gilden.

De indeling in "*ecologische groepen*" wordt beschreven in het Handboek Hydrobiologie (Bijkerk *et al.*, 2014). De ecologische groepen zijn voornamelijk gebaseerd op voedselvoorkeur. Dit hangt samen met de lengte van de vissoorten: kleine exemplaren benutten ander voedsel (bijvoorbeeld zoöplankton) dan grote exemplaren (die veelal macrofauna of kleine vissen eten). Voor snoek wijkt de indeling af van de overige vissoorten, omdat deze vooral uitgaat van de voorkeur van deze soort voor een bepaald type habitat.

Naast ecologische groepen zijn de vissoorten ingedeeld in "*stromingsgilden*" volgens FAME (Noble & Cowx, 2002). De afkorting FAME staat voor Fishbased Assessment Method for the Ecological status of European rivers.

De indeling in stromingsgilden is gebaseerd op de voorkeur van soorten voor stromend dan wel stilstaand water.

Er worden *drie stromingsgilden* onderscheiden:

- Eurytopen: soorten die geen specifieke voorkeur hebben voor stromend of stilstaand water;
- Limnofielen: soorten met een voorkeur voor stilstaand water;
- Rheofielen: soorten met een voorkeur voor stromend water.

a) Soortensamenstelling

In de Leie zijn in totaal 19 vissoorten aangetroffen (exclusief hybride). Van de negentien soorten behoren tien soorten tot het eurytope gilde, namelijk aal, alver, baars, blankvoorn, brasem, gibel, karper, kolblei, snoek en snoekbaars. Vier soorten behoren tot het limnofiele gilde: bittervoorn, rietvoorn, vetje en zeelt. Riviergrondel en winde zijn de aangetroffen rheofiele soorten en blauwband, roofblei en zwartbekgrondel behoren tot de exoten. Naast vissen zijn tijdens de bemonsteringen ook twee Chinese wolhandkrabben aangetroffen.

De indeling in stromingsgilden is gebaseerd op de voorkeur van soorten voor stromend dan wel stilstaand water. Er worden drie stromingsgilden onderscheiden:

- Eurytopen: soorten die geen specifieke voorkeur hebben voor stromend of stilstaand water;
- Limnofielen: soorten met een voorkeur voor stilstaand water;
- Rheofielen: soorten met een voorkeur voor stromend water.

In Tabel 32 is een overzicht gegeven van de soortensamenstelling in 2018 (Mies, 2019) en 2023. In 2018 werd de Leie en Toeristische Leie voor het eerst gelijktijdig onderzocht. Het aantal aangetroffen soorten is in 2023 vergelijkbaar met 2018.

Bermpje, spiegelkarper en pos zijn alleen in 2018 aangetroffen. Van bermpje en spiegelkarper is slechts één exemplaar gevangen, waardoor het wel of niet aantreffen met name op toeval berust. Van pos zijn in totaal 575 stuks aangetroffen. Hybride en roofblei zijn in 2023 voor het eerst aangetroffen. Ook van deze soorten zijn echter slechts één of enkele exemplaren gevangen. In beide jaren zijn relatief veel limnofiele soorten aangetroffen. Deze soorten prefereren de vegetatierijkere gebieden in de Toeristische Leie.

b) Omvang van het visbestand

In Tabel 12 en Tabel 13 is de geschatte omvang van het visbestand in de Leie weergegeven in kilogram en aantal per hectare. De omvang van het visbestand wordt geschat op 61,1 kg/ha en 1.431 stuks/ha. Op basis van biomassa bestaat het geraamde visbestand voor 49% uit brasem. Daarnaast hebben snoekbaars (16%), blankvoorn (9%) en aal (7%) een redelijk aandeel in het visbestand. De overige soorten hebben op basis van biomassa een gezamenlijk aandeel van 19%.

Op basis van aantallen heeft brasem eveneens het grootste aandeel (42%), gevolgd door blankvoorn (24%) en zwartbekgrondel (24%). De overige soorten hebben een gezamenlijk aandeel van 10%.

In Tabel 33 is een vergelijking gegeven tussen de geraamde bestanden van de meest dominante soorten (op basis van biomassa) en de totale bestandschatting in 2018 (Mies, 2019) en 2023. In 2023 wordt het bestand geraamd op 61,1 kg/ha en 1.431 stuks/ha. Het bestand is daarmee op basis van biomassa iets hoger geschat dan bij de voorgaande bemonstering in 2018 (44,3 kg/ha). De hogere raming in 2023 is vooral gebaseerd op de hogere biomassa's van onder andere aal, blankvoorn, brasem en snoekbaars. De biomassa van baars is in 2023 juist iets lager geraamd dan in 2018.

Op basis van aantallen is het bestand in 2023 (1.431 stuks/ha) eveneens hoger geraamd dan in 2018 (920 stuks/ha). Met name de bestanden aan baars, blankvoorn, brasem en zwartbekgrondel zijn in 2023 hoger geschat dan in 2018.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, september 2025

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2025-2026 , vraag nr. 841 van 28 mei 2025 } .

TABEL 32

Tabel 32 Soortensamenstelling in de Leie in de jaren 2018 en 2023.

Gilde	Vissoort	2018	2023
Eurytoop	Aal	x	x
	Alver	x	x
	Baars	x	x
	Blankvoorn	x	x
	Brasem	x	x
	Giebel	x	x
	Hybride	-	x
	Karper	x	x
	Kolblei	x	x
	Pos	x	-
	Snoek	x	x
	Snoekbaars	x	x
	Spiegelkarper	x	-
Limnofiel	Bittervoorn	x	x
	Rietvoorn	x	x
	Vetje	x	x
	Zeelt	x	x
Rheofiel	Bermpje	x	-
	Riviergrondel	x	x
	Winde	x	x
Exoot	Blauwband	x	x
	Roofblei	-	x
	Zwartbekgrondel	x	x
Totaal*		20	19

x = aangetroffen, - = niet aangetroffen, * = exclusief hybride en karper en spiegelkarper worden als één soort gerekend.

TABEL 33

Tabel 33 Bestandschatting van de meest dominante soorten (kg/ha) in de Leie in 2018 en 2023.

Vissoort	2018	2023
Aal	1,8	4,0
Baars	3,5	1,5
Blankvoorn	4,0	5,5
Brasem	26,0	30,1
Snoekbaars	2,9	9,6
Totaal	44,3	61,1

TABEL 12

Tabel 12 Raming van het visbestand in de Leie (kg/ha) in 2023.

Gilde	Vissoort	Totaal	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41
Eurytoop	Aal	4,0	-	-	-	0,0	3,9
	Alver	0,0	0,0	0,0	-	-	-
	Baars	1,5	0,3	0,2	0,9	0,2	-
	Blankvoorn	5,5	2,2	1,1	1,7	0,6	-
	Brasem	30,1	3,4	1,6	3,9	3,4	17,8
	Giebel	1,0	0,0	0,0	0,2	0,8	-
	Hybride	0,1	-	-	0,1	-	0,0
	Karper	1,9	0,0	-	-	-	1,9
	Kolblei	1,5	0,0	0,1	0,7	0,7	-
	Snoekbaars	9,6	0,3	-	0,1	1,7	7,5
Limnofiel	Bittervoorn	0,0	0,0	0,0	-	-	-
	Rietvoorn	0,1	0,0	0,0	0,0	-	-
	Vetje	0,0	-	0,0	-	-	-
	Zeelt	1,0	-	-	-	-	1,0
Rheofiel	Riviergrondel	0,0	-	0,0	-	-	-
	Winde	1,1	0,0	-	-	-	1,1
Exoot	Blauwband	0,0	-	0,0	-	-	-
	Roofblei	0,1	-	-	-	-	0,1
	Zwartbekgrondel	2,2	0,1	2,1	0,1	-	-
Subtotaal		59,8	6,3	5,1	7,7	7,3	33,4
		ecologische indeling voor snoek					
		Totaal	0-15	16-35	36-44	45-54	>54
Eurytoop	Snoek	1,4	-	0,4	-	-	1,0
Totaal		61,1					

0,0 = <0,05 kg/ha; - = niet aangetroffen.

TABEL 13

Tabel 13 Raming van het visbestand in de Leie (stuks/ha) in 2023.

Gilde	Vissoort	Totaal	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41
Eurytoop	Aal	8	-	-	-	1	7
	Alver	0	0	0	-	-	-
	Baars	51	35	6	10	1	-
	Blankvoorn	336	270	39	26	2	-
	Brasem	608	428	105	48	11	15
	Giebel	3	1	0	1	1	-
	Hybride	1	-	-	1	-	0
	Karper	0	0	-	-	-	0
	Kolblei	27	7	11	7	2	-
	Snoekbaars	30	18	-	1	6	5
Limnofiel	Bittervoorn	3	0	3	-	-	-
	Rietvoorn	10	8	1	1	-	-
	Vetje	3	-	3	-	-	-
	Zeelt	1	-	-	-	-	1
Rheofiel	Riviergrondel	1	-	1	-	-	-
	Winde	1	1	-	-	-	1
Exoot	Blauwband	1	-	1	-	-	-
	Roofblei	0	-	-	-	-	0
	Zwartbekgrondel	344	94	249	1	-	-
Subtotaal		1.429	863	418	96	23	29
		ecologische indeling voor snoek					
		Totaal	0-15	16-35	36-44	45-54	>54
Eurytoop	Snoek	2	-	2	-	-	0
Totaal		1.431					

0 = <0,5 stuks/ha; - = niet aangetroffen